

**«АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ» АҚ**

«Бекітемін»
Оқу-ісі жөніндегі проректор
п.ғ.д., профессор
Чакликова А.Т.
2025 ж.

**«8D023-Тілдер мен әдебиеттер» дайындау бағыты
«8D02321-Аударма ісі» білім беру бағдарламасы бойынша
докторантураға түсу емтихандарының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2025

1. Жалпы ережелер

1.1 Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – Үлгілік қағидалар) және «Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті» АҚ (бұдан әрі – Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ) оқуға қабылдау ережесіне сәйкес құрастырылған.

1.2 Докторантураға түсу емтиханы келесі блоктардан:

1) Оқуға түсушімен Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ емтихан комиссиясы өткізетін әңгімелесуден;

2) Эссе жазудан;

3) Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптардан тұрады.

1.3 Қорытынды баға эссені бағалау, білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына берілген жауаптар мен әңгімелесу нәтижелерін қосу арқылы қосындысынан алынған балдар жиынтығынан тұрады.

Тест түрлері	Балл
ЖЖОКБҰ-ның емтихан комиссиясы оқуға түсушімен өткізетін әңгімелесу	30
Эссе	20
Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтары	50
Барлығы	100

Докторантураға түсу емтиханына 3 сағат 30 минут (210 минут) беріледі, оның ішінде:

- әңгімелесуге – 20 минут;

- білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарын және эссе жазуға - 190 минут (3 сағат 10 минут).

1.4 Докторантураға білім беру бағдарламаларының тобы бойынша түсу емтихандары келесі мерзімдерде жүзеге асырылады:

1) күнтізбелік жылғы 4 тамыздан 20 тамызға дейін;

2) күнтізбелік жылғы 19 қарашадан 11 желтоқсанға дейін.

1.5 Докторантураға оқуға түсушімен әңгімелесуді Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ «Эссе жазу» және «Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптар» блоктары бойынша түсу емтихандарын тапсырғанға дейін дербес жүргізеді.

Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми-зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған.

Әңгімелесу емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қоятын хаттамамен ресімделеді.

Оқуға түсуші әңгімелесуге келмеген жағдайда 0 балл қойылады, хаттамамен ресімделеді, оған емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қояды.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар

1. Қазіргі филология және лингвомәдениеттанудағы көркем аударма
2. Аударманың лингвистикалық және мәдени аспектілері
3. Аударма эквиваленттілігі туралы түсінік
4. Аударманың лингвистикалық және стилистикалық аспектілері
5. Аударманың лингвистикалық теориясы
6. Мәдениетаралық коммуникация және аударматану
7. Аударманың когнитивтік теориясы
8. Психолингвистика, контрастивті лингвистика және аударма
9. Аударматану ғылымының ғылыми пән ретінде қалыптасуы
10. Аударманың функционалдық аспектілері
11. Аударманың әлеуметтік-мәдени теориясы
12. Аударматану саласындағы қазіргі перспективалар мен тенденциялар
13. Аударманың лингвокогнитивтік аспектілері
14. Аударманы оқыту әдістемесі: лингводидактика
15. Дискурс және аударма
16. Эквивалентті емес лексиканы аудару
17. Аударма теориясына интерференция
18. Сандық ортадағы аудармашының этикасы мен жауапкершілігі
19. Сандық медиадағы мультимодальдылық және аудармалар
20. Аударма сапасын бағалау: теория мен практика мәселелері
21. Аударма бірлігі туралы түсінік
22. Түрлі стильдегі және жанрдағы мәтіндерді аудару ерекшеліктері
23. Машиналық аудармадан кейінгі өңдеу аудармашының жаңа құзыреті ретінде
24. Жасанды интеллекттің аударма теориясы мен тәжірибесіне интеграциясы
25. Жаһандық коммуникация жағдайындағы локализация және мәдени бейімделу

Болжалды эссе тақырыптары

1. Аударма теориясының бастаулары

2. Аударматанудағы коммуникативті тәсіл
3. Мәдени аударма мәдениетаралық медиация әдісі ретінде: қиындықтар мен стратегиялар
4. Аударма және тіларалық интерференция
5. Көркем әдебиет аудармаларындағы ұлттық болмысты сақтау мәселесі
6. Өртүрлі функционалдық стильдегі мәтіндерді аудару ерекшеліктері
7. Жаһандану және мультикультурализм аударма қызметінің трансформациялану факторлары ретінде
8. Аударманың адекваттылығын қамтамасыз етудегі дискурс және прагматикалық талдау
9. БАҚ аудармасының қалыптасуы және даму болашағы
10. Синхронды аудармадағы ықтималдық болжаудың психолингвистикалық негіздері
11. Лингводидактика мәселелері: шет тілі мен аударма тілінің грамматикалық ерекшеліктерінен туындаған аударма қиындықтары
12. Аудармадағы лингвоэтникалық кедергілер және оларды жеңу стратегиялары
13. Жазбаша және ауызша аударманың сапасын бағалаудағы заманауи тәсілдер
14. Цифрлық трансформация дәуіріндегі аударматанудың қолданбалы міндеттері
15. Шетел тілінен қазақ/орыс тіліне машиналық аударманың дамуының негізгі факторлары
16. Аудармадағы ЖИ және нейрондық технологиялар: перспективалар, шектеулер, этикалық аспектілер
17. Аударма теориясы мен тәжірибесіндегі заманауи зерттеу әдістері
18. Жаһандық маркетингтік коммуникациялардағы транскреация және мәдени бейімдеу
19. Мультимодальдық аударма жағдайындағы локализацияның когнитивтік аспектілері
20. Цифрландыру жағдайындағы аудармашыларды кәсіби даярлау мәселелері

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1 Алексеева И. С. Введение в переводоведение. – М., 2004. – 353 с.
- 2 Алимов В. В. Интерференция в переводе. – М., 2005. – 230 с.
- 3 Алимов В. В. Перевод в сфере профессиональной коммуникации. – М., 2006. – 158 с.
- 4 Алдабергенова А. А. Функциональные и лингвокультурологические аспекты перевода литературы абсурда (на материале переводов романа Дж. Хеллера «Catch-22»): дис. ... д-ра философии (PhD). – Алматы, 2022. – 155 с.

- 5 Алдашева А. Аударматану: лингвистикалық және лингвомәдени мәселелер. – Алматы: Арыс, 1998. – 213 с.
- 6 Алдашева А. Аударматану (лингвистикалық және лингвомәдени мәселелер): учеб. пособие. – Алматы: Арда, 2006. – 243 с.
- 7 Әбішева К. М., Рахимжанов Қ. Х. Аударма теориясы мен практикасының негіздері [Текст]: оқулық / ҚР Білім және ғылым министрлігі, Тұран-Астана ун-ті. – Астана: [б. и.], 2014. – 242 б.
- 8 Алтыбаева С. М., Маданова М. Х. Художественный перевод и сравнительное литературоведение [Текст] : [учебное пособие] /; М-во образования и науки РК... – Алматы : Республиканский издательский кабинет Казахской академии образования им. И. Алтынсарина, 2000. – 113 с.
- 9 Bassnett S. Translation Studies (4th ed.). – Routledge, 2013. – 208 P.
- 10 Бахман-Медик Д. Культурные повороты / Пер. с нем. С. Ташкенова. – М.: Новое литературное обозрение, Серия Интеллектуальная история, 2017. – 504 с.
- 11 Baker M. Rethinking Translation: Discourse, Subjectivity, Ideology. – Taylor & Francis Group, 2020. – 255 p.
- 12 Бурова Е. А. Перевод реалий в научно-художественной литературе (на материале романа-биографии С. Б. Смит «Королева») // Российский гуманитарный журнал. – 2017. – Т. 6, № 5.
- 13 Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. – 2nd ed. – London: Routledge, 2017.
- 14 Venuti L. Translation Changes Everything: Theory and Practice. – London: Routledge, 2012.
- 15 Venuti, L., & Baker, M. (Eds.). The translation studies reader. – London: Routledge, Vol. 216. – 2000
- 16 Воробьев В.В. Лингвокультурология: монография. М.: РУДН, 2006. – 336 с.
- 17 Gentzler E. Contemporary translation theories. – Vol. 21. – Multilingual Matters, 2001.
- 18 Гуськова Т. И., Зиборова Г. М. Трудности перевода общественно-политического текста с англ. на рус. яз. – М., 2000. – 227 с.
- 19 Дәуренбекова Л. Н. Көркем мәтін және аударма: оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2015. – 131 б.
- 20 Евтеев С. В. Лингвокультурологическая модель перевода // Вестник Брян. гос. ун-та им. акад. И. Г. Петровского. – 2014. – № 2. – С. 329–331.
- 21 Жумабекова А. К. Научные исследования по переводоведению в Казахстане: новейший период // Известия КазУМОиМЯ им. Абылай хана. Сер. Филологические науки. – 2022. – Т. 66, № 3.
- 22 Жұмабекова А. Аударматанудың негіздері: оқу-әдістемелік құрал. – Астана, 2015. – 286 б.
- 23 Закатнова А. О. Перевод отрицания на русский язык. – М., 2012.

- 24 Ислам А. Ілеспе аударма негіздері: монография. - Алматы : Бастау, 2012. - 170б.
- 25 Ислам А. Языковая картина мира в контексте национальной культуры (сравнительно-сопоставительный лингвокультурологический анализ) д.филол.н. – Алматы, 2004. – 336 с.
- 26 Казакова Т. А. Художественный перевод: теория и практика: учеб. пособие. – СПб., 2006. – 535 с.
- 27 Калихина А. С. Проблема передачи культурного контекста в переводе. – Екатеринбург, 2017. – 76 с.
- 28 Калинина В. Д. Теория и практика перевода. – М., 2008. – 177 с.
- 29 Каскабасов С. А. Перевод поэзии и поэзия перевода. – Алматы, 2008. – 472 с.
- 30 Княжева Е. А. Оценка качества перевода: проблемы теории и практики // Вестник ВГУ. Сер. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2010. – № 2.
- 31 Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода. – М., 2007. – 166 с.
- 32 Комиссаров В. Н. Проблема интерференции в теории перевода // Проблема интерференции при переводе: сб. ст. – Лейпциг, 1989. – С. 103–108.
- 33 Кожбаева Г. К. Лингвокультурологический аспект перевода американской мультикультурной литературы с английского на русский язык: дис. ... д-ра философии (PhD). – Алматы: КазУМОиМЯ им. Абылай хана, 2024. – 190 л.
- 34 Латышев Л. К. Технология перевода: учеб. пособие. – 4-е изд. – М.: Академия, 2008. – 317 с.
- 35 Латышев Л. К., Семенов А. А. Перевод: теория, практика и методика преподавания. – М., 2007. – 191 с.
- 36 Малахов В. Культурный плюрализм versus мультикультурализм // Скромное обаяние расизма и другие статьи. – М.: Дом интеллектуальной книги, 2001.
- 37 Маслова В. А. Лингвокультурология. – М.: Академия, 2001. – 183 с.
- 38 Nida E., Taber C. R. The theory and practice of translation. – Leiden: E. J. Brill, 1982.
- 39 Nord C. Text analysis in translation: Theory, methodology, and didactic application. – Amsterdam: Rodopi, 2006.
- 40 Nord C. Translating as a purposeful activity. – Manchester: St. Jerome Publishing, 1997.
- 41 Pym A. Exploring translation theories. – 3rd ed. – London: Routledge, 2023. – 256 p.
- 42 Rundle C. (ed.). The Routledge handbook of translation history. – London: Routledge, 2022.
- 43 Сагандыкова Н. Ж. Основы художественного перевода: учебное пособие. – Алматы : Санат, 1996. - 206, [2] с
- 44 Сапогова Л. И. Переводческие преобразования текста: учеб. пособие. – М., 2009.

- 45 Topal A. Post-editing neural machine translation versus translating from scratch: A comparative study // The Journal of Specialised Translation. – 2020. – № 34.
- 46 Чужакин А. Последовательный перевод и скоропись. – М., 2012. – 88 с.
- 47 Chan V., Shuttleworth M. Teaching translation technology // In Routledge encyclopedia of translation technology. – London: Routledge, 2023. – С. 259–279.
- 48 Jamieson K. H., Campbell K. K. The interplay of influence: News, advertising, politics and mass media. – Belmont: Wadsworth, 1997.
- 49 Yuxiu Y. Application of translation technology based on AI in translation teaching // Systems and Soft Computing. – 2024. – Vol. 6. – Article 200072.
- 50 Хамраева Ш. А., Ислам А. Особенности перевода лингвостилистических средств выражения менасивных речевых актов политического дискурса // Вестник КГУ им. Ш. Уалиханова. – 2019. – № 2. – С. 155–163.
- 51 Холодилова Е. В., Колмакова О. А. Особенности перевода заголовков // Язык науки и техники в современном мире: сб. материалов междунар. науч.-практ. конф. – Омск, 2016. – С. 168–173.
- 52 «Традиционное и новое в лингвистике и лингводидактике: межкультурная коммуникация и цифровая культура»: сб. статей. – СПб., 2019. – 220 с.
- 53 Катфорд Дж. К. Лингвистическая теория перевода. – М., 2010.
- 54 Rundle C. The Routledge handbook of translation history. – London: Routledge, 2022.
- 55 Venuti L. Translation changes everything: Theory and practice. – London: Routledge, 2012.